

**DIVERZITA NÁZOROV VEREJNEJ POPULÁCIE O KOEXISTENCIÍ ROZLIČNÝCH
KULTÚR A SPOLUŽITIA MIGRANTOV NA ÚZEMÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

**DIVERSITY OF PUBLIC OPINION ON THE COEXISTENCE OF DIFFERENT CULTURES
AND COEXISTENCE OF MIGRANTS ON THE TERRITORY OF THE SLOVAK REPUBLIC**

GYÖRGY PÁL PÁPAY – ERIK JAVORSKÝ

<https://orcid.org/0009-0009-1866-6357>, <https://orcid.org/0000-0003-0530-6562>

ABSTRAKT

V súčasnom stave sú migranti označovaní ako nedostatočne hodní účasti na spoločenskom živote ako akýkoľvek iný človek, pričom sa zabúda, že majú takú istú ľudskú dôstojnosť ako ktokoľvek iný. Hlavným cieľom článku je zistiť pomocou kvantitatívneho výskumu, na základe neštandardizovanej testovej batérie názorov verejnej populácie o koexistencii rozličných kultúr a spolužitia migrantov na území Slovenskej republiky.

Kľúčové slová

Migrácia, migrant, Fratelli tutti

ABSTRACT

As it stands, migrants are labelled as less worthy than any other person to participate in society, forgetting that they have the same human dignity as anyone else. The main aim of the article is to find out, by means of quantitative research, on the basis of a non-standardized test battery, the opinion of the public population about the coexistence of different cultures and coexistence of migrants on the territory of the Slovak Republic.

Keywords

Migration, Migrant, Fratelli tutti

Úvod

Téma migrácie sa v súčasnom stave riešenej problematiky na území Slovenskej republiky, ako aj v zahraničí označuje za veľmi aktuálnu, nakoľko sa zaoberá koexistenciou aktuálnych problematík, ktoré nás v dnešnom svete obklopujú. Zaujímavosťou je, že aj pápež František sa vo svojej encyklike *Fratelli tutti* obracia na všetkých bratov a sestry, pričom sa im snaží predostrieť život pomocou formy evanjelia. Hlavnou myšlienkou *Fratelli tutti* je učenie k láske, ktorá by mala presahovať či už geografické, ako aj priestorové hranice, ktorými sme obklopení. Encyklika sa odvoláva na fakt, že blahoslavený človek je ten, ktorý si váži a miluje človeka rovnakým spôsobom bez ohľadu na vzdialenosť, národnosť, respektíve miesta v ktorom žije a je pre neho domovinou. Tento spôsob „lásky“ k blížnemu možno charakterizovať ako „otvorené priateľstvo“, ktoré sa v dnešnom svete značne vytráca a je potrebné, aby sme mu venovali dostatočnú pozornosť. Práve spomínanú encykliku možno aplikovať do sociálnej práce, nakoľko sám etický kódex sociálneho pracovníka definuje, že sociálna práca ako profesia je predovšetkým založená na hodnotách demokracie a ľudských práv, pričom sociálny pracovník by sa nemal podieľať na akejkoľvek diskriminácii človeka, či už na základe farby pleti, sexuálnej orientácií, národnosti, handicapu, či prítomnosti psychickej choroby.

Spomínaným vetným súvetiam by sa mala venovať ostrážitá spoločenská pozornosť, nakoľko tieto etické a morálne hodnoty sú aplikované novodobou spoločnosťou v nedostatočnej miere.

1. Teoretické aspekty migrácie

Problematiku migrácie môžeme označiť ako fenomén, ktorý v spoločnosti nadobúda stále významnejšie postavenie. Môžeme ju označiť ako proces, ktorý sa identifikuje na základe premiestnenia osôb cez hranice, u ktorých nastáva zmena bydliska či už v kratšej alebo dlhšej dobe. Ide o mobilitu, ktorá je ohraničená minimálne dvoma územnými jednotkami – štátmi. (Storoška, 2009).

Migráciu označujeme ako prirodzene sprevádzajúci a charakteristický jav v spoločnosti, ktorý nezaraďujeme medzi novodobé fenomény. Ide o fenomén, ktorý je stredobodom pozornosti stále viac odborných debát a z toho dôvodu ho zaraďujeme medzi kontroverzné javy. Z jedného uhľa pohľadu sa jedná o pozitívny proces, ktorý obsahuje pozitívne výhody samotným migrantom či spoločnostiam, no na druhej strane sa jedná o spoločenský „strašiak“, ktorý môže spôsobiť v určitých spoločnostiach nemálo problémov. (Bolečeková, 2010).

Na základe odborných prameňov definujeme zahraničnú migráciu (angl. „international migration“, vo väčšine sa využíva iba termín „migration“), ako určitý druh mobility obyvateľov v priestore, pričom je charakteristická zmenou polohy jednotlivcov cez hranice štátu. Hlavným cieľom osôb je usadenie sa cez hranice v cudzej krajine na určité časové obdobie. (Divinský, 2005).

Obdobnú charakteristiku spomedzi slovenských autorov uvádza vo svojej publikácii autorka Jurčová (2005), ktorá definuje jednoduchým spôsobom migráciu a to tak, že jej špecifickým znakom je prekročenie hraníc určitého štátu.

Organizácia spojených národov upozorňuje na dezinformácie spojené s týmto pojmom, nakoľko laická spoločnosť si v mnohých prípadoch myslí, že sa jedná o mobilitu jednotlivcov, ktorá trvá pár dní, no takúto mobilitu možno označiť aj ako turistiku, rekreáciu, služobnú cestu do zahraničia, alebo misiu v diplomatickom zbore, čo sa v žiadnom prípade nespája s terminologickým aspektom migrácie. Z tohto dôvodu sa v odborných prameňoch venujúcim sa problematike migrácie uvádza hlavné kritérium – a to doba pobytu jedinca v zahraničí. respektíve jeho právny status. (Divinský, 2005).

Medzinárodná organizácia pre migráciu (World Migration, 2003, s. 8) sformulovala špecifickú definíciu medzinárodnej migrácie a to: „*Zahraničná migrácia je pohyb osoby alebo skupiny osôb z jednej geografickej jednotky do druhej cez administratívnu či politickú hranicu s cieľom usadiť sa definitívne alebo prechodne na mieste inom ako je miesto pôvodu osoby.*“

2. Typológia migrácie

Medzinárodná organizácia pre migráciu (IOM) diferencuje tri základné typy migrácie a to permanentnú tradičnú migráciu – inými slovami emigráciu, dlhodobú a krátkodobú migráciu. Medzi ďalšie druhy migrácie zaraďujeme aj rozdelenie na základe motívu migranta, kde zaraďujeme dobrovoľnú migráciu (angl. voluntary) – ktorá sa uskutočnila na slobodnom rozhodnutí emigranta. Ide o osoby, ktoré sa snažia zmeniť trvalý pobyt kvôli lepšej perspektíve v oblasti práce, štúdia, či zjednotenia rodiny. Opakom je nanútená migrácia okolnosťami (angl. forced) – ktorá najčastejšie býva uskutočnená v dôsledku diskriminácie, ozbrojených konfliktov či vojen, živelných katastrof, alebo situácie, ktorá ohrozuje ich zdravie, spôsob života, či slobodu. Dôležitou súčasťou je aj pracovná migrácia - u ktorej sledujeme rozdiely u osobách v kontexte ich kvalifikácie, dĺžky pobytu a právneho štatútu. Ich predmetom je zaoberanie sa rôznymi ekonomickými aktivitami a to od nízko-kvalifikačných prác po vysoko sofistikované odbory. (Divinský, 2005).

Hlavnými úlohami IOM je zlepšovanie pochopenia migračnej politiky, podpora sociálneho a ekonomického rozvoja prostredníctvom migrácie, presadzovanie dobrých životných podmienok migrantov ako aj rešpektovanie ich ľudskej dôstojnosti. (Rievajova, Pongrácz, Klimko, 2016).

Autor Abrahám (1991) špecifikuje viacero typológií migrácie, medzi ktoré zaraďujeme:

1. migráciu v kontexte zvrchovanosti územia

- vnútorná migrácia – jedná sa o sťahovanie obyvateľstva vnútri krajiny v oblasti zvrchovaného štátu

- vonkajšia migrácia (zahraničná) – špecifická v prekročení hraníc zvrchovaného štátu

2. príčinnú migráciu – medzi najčastejšie zaraďujeme ekonomické a sociálne príčiny. Mimo spomenutého sem môžu patriť aj politické príčiny do ktorých zaraďujeme zmeny politických podmienok, politické prenasledovanie, či rasové a náboženské utláčanie. Samozrejmosťou sú aj vojenské príčiny súvisiace s evakuáciou či deportáciou obyvateľstva krajiny.

3. migrácia v kontexte zákonnosti pobytu

- legálna migrácia – vstup do hostiteľskej krajiny sa spája s platnými dokumentmi a všetkými náležitosťami, ktorou osoba spĺňa právne podmienky vstupu do krajiny

- nelegálna migrácia – označovaná aj ako neregulárna a vo veľkej miere spájaná s kriminálnymi aspektmi. Ide o taký typ migrácie, ktorý komplexne nespĺňa podmienky vstupu do hostiteľskej krajiny. V tomto prípade sa často jedná o pašovanie jedincov či skupín osôb cez hranice v kontexte finančného biznisu organizátora za prepravu do cieľovej krajiny.

Alarmujúcim zistením je, že väčšina krajín Európskej únie nedisponuje presnými štatistikami ohľadom pohybu migrantov. Je to zapríčinené aj tým, že nelegálna migrácia sa stále rozrastá a predstavuje veľmi zložitý proces zachytenia tohto fenoménu. (Brnula, Slobodová, 2013).

Pre lepšie pochopenie objektov migrácie sme sa rozhodli uviesť klasifikačnú tabuľku subjektov cezhraničnej mobility.

Tabuľka 1 Klasifikácia subjektov cezhraničnej mobility

Osoby ktoré nespádajú pod zahraničnú migráciu	Osoby označované ako „zahraniční migranti“
Cezhraniční pracovníci	Ide o cudzincov, ktorí prichádzajú za pracovnými príležitosťami. Sem zaraďujeme cudzinecké osoby s účelom vzdelávania a školenia: - zahraniční študenti a praktikanti, ktorí prišli za účelom štúdia alebo odbornej praxe.
Tranzitní cudzinci	Cudzinci s účelom pracovných možností - migrační pracovníci
Návštevníci -turisti, účastníci zájazdov, obchodní cestujúci	Migranti s účelom zjednotenia rodiny
Diplomatický personál	Migranti s právom voľného pohybu
Vojenský personál, kočovníci	Cudzinci s povoleným pohybom za účelom zamestnania, podnikania, zahraniční dôchodcovia, rodinným záväzkom
	Deportované osoby, repatrianti

Prameň: vlastné spracovanie

3. Príčiny medzinárodnej migrácie

Hlavnou myšlienkou v oblasti príčin medzinárodnej migrácie možno uviesť že ak by ľudia boli spokojní v mieste narodenia, nikdy by na myšlienku migrácie nemysleli. Samozrejmosťou je, že človek sa cíti spokojný najmä v mieste, kde je obklopený svojimi blízkymi a kde vyrástol, teda tam, kde sa cíti dobre a naplnený. Mnoho ľudí je tak spojených so svojim miestom narodenia, že ani nepriaznivé životné podmienky ich nedonútia opustiť svoje obydlie. (Kriglerová, Vylitová, 2007).

V súčasnom stave neexistuje jediná syntetizujúca teória, ktorá by ucelene sprostredkovala celistvosť príčin migračných tokov vo svete, respektíve motivačné faktory

vedúce k migračnému pohybu. Je to z toho dôvodu, nakoľko existuje mnoho limitujúcich teórií, ktoré sa odrážajú v prístupoch či kombinácií výkladov ktoré majú priamu závislosť na viacerých externých faktoroch (okolnosti, regióny, formy migrácie, kategórie migrácií a podobne). (Divinský, 2005).

V dnešnej spoločnosti je migrácia uľahčená modernými technológiami, dopravnými prostriedkami a inými podnetmi, čo umožňuje opustiť svoju krajinu bez toho, aby stratili kontakt so svojou rodinou. Práve preto možno pozorovať meniaci sa charakter migrácie oproti minulosti. (Kriglerová, Vylitová, 2007).

V súčasnej dobe pozorujeme trend odchodu ľudí do zahraničia na dobu určitú, pričom sa po nejakom čase vrátia späť domov. Takýchto ľudí označujeme ako „dočasných migrantov“. Naopak, druhú skupinu tvoria ľudia, ktorí zo svojej krajiny odchádzajú na základe rôznych príčin, ba niekedy utekajú navždy, s cieľom nájsť svoj kľudný domov na inom mieste. Migráciu ľudí ovplyvňujú rôznorodé okolnosti. Na jednej strane hovoríme o okolnostiach spojených s push (angl. tlačiť, naliehať) faktormi, respektíve o pull (angl. ťahať, pritiahnuť) faktoroch. Odchod môže byť sprevádzaný aj prenasledovaním, nízkym stupňom politickej slobody, príčinou nepriaznivých ekonomických podmienkach, nekvalitným životným prostredím, vojnovým stavom a podobne. Medzi najsilnejšie motívy migrácie možno označiť vidinu zlepšenia životných podmienok, v ktorých sa ľudia aktuálne nachádzajú. (Kriglerová, Vylitová, 2007).

Ide teda o zvýšenie životnej úrovne, zmenu politického režimu, či hľadanie lepších hospodárskych podmienok. Štatisticky sa preukázalo, že medzi najčastejšie dôvody odchodu zo svojej krajiny zaraďujeme u migrantov aj nízky stupeň presadenia sa, či túžbu začať svoj život odznova a správnym systémom, čo umožňuje zvýšiť sociálny status jedinca. Príčin je teda mnoho, no v popredí sa nachádzajú najmä zlyhanie medzinárodného spoločenstva pri ktorom si treba uvedomiť, že ak by domovské vlády patrične niesli zodpovednosť za občanov a disponovali by aktívnou ochranou namiesto prenasledovania, tým pádom by sa znížil stupeň migrácie a riskovania svojej neistej budúcnosti v cudzej krajine. (Jurašek, 2017).

Čo sa týka Slovenskej republiky, medzi hlavné príčiny imigrácie zaraďujeme ekonomické motívy a na základe výpovedí zástupcov organizácií, ktorí sa zaoberajú azylantmi možno uviesť aj bezpečné prostredie na život oproti domovine, z ktorej migranti pochádzajú.

Autor Popper, Bianchi, Lukšík, a kol., (2006) uvádzajú vo svojej publikácii najčastejšie dôvody imigrácie na Slovensko, medzi ktoré možno zaradiť:

- dôvody v oblasti štúdia na území Slovenskej republiky – ktoré súvisia predovšetkým s minulými študentmi z obdobia socializmu,

- útek pred vojnou, ktorý sa spája s prenasledovaním z dôvodu politických, či náboženských podnetov,
- ekonomické dôvody,
- osobné dôvody,
- kultúrne dôvody

4. Metodika a metodológia

Súčasný stav riešenej problematiky prispel k nášmu rozhodnutiu, že hlavným cieľom výskumnej časti je zistiť pomocou kvantitatívneho výskumu diverzitu názorov verejnej populácie o koexistencii rozličných kultúr a spolužitia migrantov na území Slovenskej republiky. Výskumnú problematiku je potrebné špecifikovať na základe hypotéz, ktoré sme si počas tvorby výskumného plánu stanovili nasledovne.

Hypotézy:

H1: Predpokladáme, že existuje štatisticky významný rozdiel v miere presvedčenia o tom, že Slovenská republika by mala tým cudzincom, ktorí sú na Slovensku legálne, poskytovať podporné programy, právne poradenstvo či jazykové kurzy vzhľadom na národnosť respondentov.

H2: Predpokladáme, že existuje štatisticky významný rozdiel vo vnímaní prítomnosti cudzincov na území SR vzhľadom na vzťah k náboženstvu.

H3: Predpokladáme, že existuje štatisticky významný vzťah medzi mierou poskytnutej pomoci pri slovnom alebo fyzickom napadnutí cudzinca na ulici a dosiahnutým vzdelaním.

4.1 Charakteristika objektu skúmania

Z hľadiska kvantitatívneho výskumu sme do objektu skúmania zaradili metódou náhodného výberu verejnosť na území Slovenskej republiky, konkrétne 146 respondentov, ktorí sa odlišujú z hľadiska pohlavia, veku, úrovne vzdelania, národnosti, náboženstva a politického presvedčenia. Spomenuté demografické činitele sú pre nás veľmi dôležité, nakoľko cieľom bude na základe metódy komparácie zistiť, aká časť populácie na území Slovenskej republiky má problém s medzinárodnou migráciou a čo považujú obyvatelia našej krajiny za najväčšie faktory prechovávaného tohto názoru.

Tabuľka 2 Rozloženie respondentov na základe pohlavia

	Počet	Percent
Muž	78	53,4
Žena	68	46,6
Spolu	146	100,0

Prameň: vlastné spracovanie

Tabuľka 3 Rozloženie respondentov na základe vzdelania

	Počet	Percent
Základné vzdelanie	2	1,4
Stredoškolské bez maturity (výučný list)	22	15,1
Stredoškolské s maturitou	80	54,8
Vysokoškolské vzdelanie	42	28,8
Spolu	146	100,0

Prameň: vlastné spracovanie

Tabuľka 4 Rozloženie respondentov na základe náboženstva

	Počet	Percent
Hlboko veriaci/a	10	6,8
Veriaci/a	88	60,3
Nerozhodnutý/á	14	9,6
Nie nábožensky založený/á	34	23,3
Spolu	146	100,0

Prameň: vlastné spracovanie

Tabuľka 5 Rozloženie vzorky podľa politického presvedčenia

	Počet	Percent
Liberálne presvedčenie	40	27,4
Konzervatívne presvedčenie	74	50,7
Iné	10	6,8
Neviem odpovedať	22	15,1
Spolu	146	100,0

Prameň: vlastné spracovanie

Tabuľka 6 Rozloženie respondentov na základe národnosti

	Počet	Percent
Slovenská	56	38,4
Maďarská	66	45,2
Česká	2	1,4
Ukrajinská	22	15,1
Spolu	146	100,0

Prameň: vlastné spracovanie

4.2 Spôsob získavania údajov a ich zdroje

K získaním výsledkom kvantitatívneho výskumu nám dopomôže nami zostavený neštandardizovaný dotazník, ktorého súčasťou je 17 otázok zaoberajúcich sa problematikou medzinárodnej migrácie. Dotazník sme rozdelili na 5 skúmaných oblastí, medzi ktoré zaradíme:

Časť A : pozostáva z otázok 1 – 6 a jej cieľom je sledovanie demografických údajov u našich respondentov, ktoré slúžia k zostaveniu hypotéz.

Časť B : pozostáva z otázok 7 – 8, ktoré sa zameriavajú na percepciu vo vzťahu k inakosti, vnímanie diverzity a seba-percepcie majority.

Časť C : sa sústreďuje na otázku 9, ktorá sleduje mieru akceptácie cudzincov na Slovensku, sociálnu dištanciu vo vzťahu k cudzincom.

Časť D : pozostáva z otázok 10 – 15, ktorých cieľom je diverzita postojov verejnosti k zahraničnej migrácii a migrantom žijúcim na Slovensku.

Časť E : pozostáva z otázok pozostáva z otázok 16 – 17 a zameriavajú sa na postoje verejnosti k charakteru migračných politík na našom území.

4.3 Výsledky výskumu

H1: Predpokladáme, že existuje štatisticky významný rozdiel v miere presvedčenia o tom, že Slovenská republika by mala tým cudzincom, ktorí sú na Slovensku legálne, poskytovať podporné programy, právne poradenstvo či jazykové kurzy vzhľadom na národnosť respondentov.

Pre správny výber testu, ktorým budeme testovať hypotézu 1 je potrebné otestovať normalitu rozloženia premenných, ktoré budú zastúpené vo vzorke. V preklade, či testované dáta majú rozloženie podľa Gaussovej krivky alebo nie. V tomto prípade však premenná "Presvedčenie o tom, že Slovenská republika by mala tým cudzincom, ktorí sú na Slovensku legálne, poskytovať podporné programy, právne poradenstvo či jazykové kurzy" nezodpovedá spojitú premennú a teda automaticky použijeme neparametrický test.

Pre analýzu hypotézy sme po zohľadnení povahy premenných použili neparametrický Mann-Whitneyho U-test pre 2 nezávislé výbery.

Tabuľka 7 Mean rank – kurzy, programy

Národnosť	N	Mean Rank
Slovenská	56	41,79
Iná	90	93,23
Spolu	146	

Prameň: vlastné spracovanie

Tabuľka 8 Mann-Whitney U-test – kurzy, programy

	Presvedčenie o tom, že Slovenská republika by mala tým cudzincom, ktorí sú na Slovensku legálne, poskytovať podporné programy, právne poradenstvo či jazykové kurzy
Mann-Whitney	744,000
Wilcoxon W	2340,000
Z	-7,496
Asymp. Sig. (2-	,000

Prameň: vlastné spracovanie

p<0,05

Na základe výsledkov uvedených v tabuľkách 7 a 8 môžeme konštatovať, že v miere presvedčenia o tom, že Slovenská republika by mala tým cudzincom, ktorí sú na Slovensku legálne, poskytovať podporné programy, právne poradenstvo či jazykové kurzy existuje vzhľadom na národnosť štatisticky významný rozdiel a to taký, že respondenti, ktorí nemajú Slovenskú národnosť štatisticky významne viac súhlasia s tým, že Slovenská republika by mala tým cudzincom, ktorí sú na Slovensku legálne, poskytovať podporné programy, právne poradenstvo či jazykové kurzy ako respondenti so Slovenskou národnosťou. **Hypotéza 1 sa potvrdila.**

H2: Predpokladáme, že existuje štatisticky významný rozdiel vo vnímaní prítomnosti cudzincov na území SR vzhľadom na vzťah k náboženstvu.

Pre správny výber testu, ktorým budeme testovať hypotézu 2 je potrebné otestovať normalitu rozloženia premenných, ktoré budú zastúpené vo vzorke. V preklade, či testované dáta majú rozloženie podľa Gaussovej krivky alebo nie. V tomto prípade však premenná "Vnímanie prítomnosti cudzincov na území SR" nezodpovedá spojitej premennej a teda automaticky použijeme neparametrický test - Kruskal-Wallisov test.

Tabuľka 9 Mean rank - vnímanie prítomnosti cudzincov, náboženstvo

Vzťah k náboženstvu	N	Mean Rank
Hlboko veriaci/a	10	119,30
Veriaci/a	88	75,80
Nerozhodnutý/á	14	86,93
Nie nábožensky založený/á	34	48,56
Spolu	146	

Prameň: vlastné spracovanie

Tabuľka 10 Kruskal-Wallis - vnímanie prítomnosti cudzincov na území SR

	Vnímanie prítomnosti cudzincov na území SR
Chi-square	28,230
Df	3
Asymp. Sig.	,000

Prameň: vlastné spracovanie

Na základe výsledkov testu Kruskal-Wallis, uvedených v tabuľkách 9 až 10 môžeme konštatovať, že vo vnímaní prítomnosti cudzincov na území SR existuje minimálne medzi dvomi skupinami vzhľadom na vzťah k náboženstvu štatisticky významný rozdiel. Na základe výsledkov môžeme konštatovať, že vo vnímaní prítomnosti cudzincov na území SR existuje štatisticky významný rozdiel vzhľadom na vnímanie náboženstva a to taký, že respondenti, ktorí sú hlboko veriaci, vnímajú prítomnosť cudzincov na území SR štatisticky významne pozitívnejšie ako všetky ostatné skupiny. Taktiež sme zistili, že nie nábožensky založení respondenti vnímajú prítomnosť cudzincov na území SR štatisticky významne negatívnejšie ako všetky ostatné skupiny. **Hypotéza 2 sa potvrdila.**

H3: Predpokladáme, že existuje štatisticky významný vzťah medzi mierou poskytnutej pomoci pri slovnom alebo fyzickom napadnutí cudzinca na ulici a dosiahnutým vzdelaním.

Pre správny výber testu, ktorým budeme testovať hypotézu 3 je potrebné otestovať normalitu rozloženia premenných, ktoré budú zastúpené vo vzorke. V preklade, či testované dáta majú rozloženie podľa Gaussovej krivky alebo nie. V tomto prípade však premenné "Miera poskytnutej pomoci pri slovnom alebo fyzickom napadnutí cudzinca na ulici" a "Vzdelanie" nezodpovedajú spojitú premennú a teda automaticky použijeme neparametrický test. Pre analýzu hypotézy sme po zohľadnení povahy premenných použili neparametrický Spearmanov korelačný test.

Tabuľka 11 Spearmanov korelačný test - miera poskytnutej pomoci pri slovnom alebo fyzickom napadnutí cudzinca na ulici, vzdelanie

Spearman's rho	Correlation Coefficient	,543
	Sig. (2-tailed)	,000
	N	146

Prameň: vlastné spracovanie

Na základe Correlation Coefficient. sme zistili hodnotu 0,543 a to znamená stredne silný pozitívny vzťah. Následne nám tabuľka potvrdzuje štatistickú významnosť, keďže je hodnota menšia ako $p < 0,05$. Zistili sme teda, že medzi mierou poskytnutej pomoci pri slovnom alebo fyzickom napadnutí cudzinca na ulici a dosiahnutým vzdelaním existuje stredne silný pozitívny štatisticky významný vzťah a teda čím vyššie vzdelanie, tým viac stúpa miera poskytnutej pomoci pri slovnom alebo fyzickom napadnutí cudzinca na ulici.

Na základe výsledkov uvedených v tabuľke 11 môžeme konštatovať, že medzi mierou poskytnutej pomoci pri slovnom alebo fyzickom napadnutí cudzinca na ulici a dosiahnutým

vzdelaním existuje stredne silný pozitívny štatisticky významný vzťah. **Hypotéza 3 sa potvrdila.**

5. Diskusia

Hypotézou 1 sme si stanovili predpoklad, že existuje štatisticky významný rozdiel v miere presvedčenia o tom, že Slovenská republika by mala tým cudzincom, ktorí sú na Slovensku legálne, poskytovať podporné programy, právne poradenstvo či jazykové kurzy vzhľadom na národnosť respondentov. Výsledky výskumu nám preukázali, že respondenti, ktorí nemajú Slovenskú národnosť štatisticky významne viac súhlasia s tým, že Slovenská republika by mala tým cudzincom, ktorí sú na Slovensku legálne, poskytovať podporné programy, právne poradenstvo či jazykové kurzy ako respondenti so Slovenskou národnosťou.

Otázkou možnosti poradenstva pre cudzincov sa zaoberala výskumná štúdia Medzinárodnej organizácie pre migráciu, angl. International Organization for Migration (IOM 2009), ktorá realizovala štúdiu verejnej mienky na území Slovenskej republiky pomocou kombinácie kvalitatívnych a kvantitatívnych charakteristík. Štúdie sa zúčastnilo 1053 respondentov s použitím 197 premenných. Realizácia prebehla dotazníkovým šetrením a sledovala podobné demografické údaje ako v našom výskumne a to pohlavie, vek, vzdelanie, vierovyznanie, národnosť. Z výsledkov výskumu sa nepreukázal štatisticky významný rozdiel z hľadiska národnosti ohľadom podpory poradenstva pre cudzincov, ktorí sú na Slovensku legálne ako v našom výskumnom šetrení, no zaujímavým zistením je, že štatisticky významný rozdiel sa preukázal z hľadiska demografických ukazovateľov ako vek a vzdelanie. Skúmaná kohorta respondentov starších ako 65 rokov v menšej miere súhlasí so zavedením podporných programov, ako výskumná kohorta vo vekovom rozmedzí 18 až 34 rokov. Z hľadiska vzdelanosti sa preukázalo, že vysokoškolsky vzdelaní respondenti sú k možnostiam podpory pre cudzincov ústretivejší, ako respondenti s dosiahnutým základným či stredoškolským vzdelaním s maturitou. Autori výskumu uvádzajú že to môže byť spojené s faktom, že vysokoškolsky vzdelaní respondenti uvádzajú štatisticky významne častejšie kamarátske vzťahy s cudzincami, čo možno považovať za zaujímavé a doplňujúce zistenie k našim výsledkom.

Hypotézou 2 sme skúmali predpoklad, že existuje štatisticky významný rozdiel vo vnímaní prítomnosti cudzincov na území SR vzhľadom na vzťah k náboženstvu. Výsledky preukázali, že vo vnímaní prítomnosti cudzincov na území SR existuje štatisticky významný rozdiel vzhľadom na vnímanie náboženstva a to taký, že respondenti, ktorí sú hlboko veriaci, vnímajú prítomnosť cudzincov na území SR štatisticky významne pozitívnejšie ako všetky

ostatné skupiny. Taktiež sme zistili, že nie nábožensky založení respondenti vnímajú prítomnosť cudzincov na území SR štatisticky významne negatívnejšie ako všetky ostatné skupiny.

Predloženou problematikou sa zaoberal autor Joppke (2007), ktorý v kontexte vnímania prítomnosti cudzincov upozorňuje na existenciu odlišných migračných politík z hľadiska pracovnej sily. Je to z toho dôvodu, že kým sa jedná o cudzincov, ktorí sú chápaní ako kvalifikovaná pracovná sila tak sa stretávame v praxi s tendenciou predostretia priaznivejších pobytových a prístupových podmienok ako naopak u migrantov s nižšou kvalifikáciou či sociálnym statusom. Autor tým upozorňuje na alarmujúci fakt, že vo svete teda môžeme sledovať univerzálne priznanie ľudských práv najmä v takom prípade, ak sa jedná o migrantov užitočných pre spoločnosť a odopretie je prítomnejšie u ľudí, ktorých nepovažuje spoločnosť za užitočných.

Výskumná štúdia (Vašečka, 2009) preukázala špecificky diferenčné zistenia, že obyvatelia Slovenskej republiky vnímajú iných cudzincov priaznivejšie, ako menšiny, napríklad Rómov, Maďarov a iné autochtónne menšiny.

Hypotézou 3 sme sledovali predpoklad, že existuje štatisticky významný vzťah medzi mierou poskytnutej pomoci pri slovnom alebo fyzickom napadnutí cudzinca na ulici a dosiahnutým vzdelaním, pričom výsledky preukázali, že medzi mierou poskytnutej pomoci pri slovnom alebo fyzickom napadnutí cudzinca na ulici a dosiahnutým vzdelaním existuje stredne silný pozitívny štatisticky významný vzťah. Na základe nášho bádania domácich a zahraničných odborných prameňov sme zistili, že podobné štúdie neboli ešte realizované, no myslíme si, že pri konkrétnej skúmanej problematike je dôležité si uvedomiť, že konkrétne reakcie a jednanie jednotlivcov sú veľmi individuálne a závisia od mnohých faktorov vrátane osobných hodnôt, skúseností, emocionálnej odolnosti a sebadôvery. Vysokoškolské vzdelanie môže poskytnúť určité výhody, ktoré by mohli ovplyvniť reakciu človeka v takýchto situáciách. Napríklad vyššia úroveň vzdelania by mohla prispieť k väčšej informovanosti o multikulturalizme, ľudských právach a tolerancii voči iným kultúram a etnickým skupinám. To by mohlo viesť k vyššej úrovni empatie a ochoty pomáhať cudzincom v núdzi. Okrem toho by vysokoškolské vzdelanie mohlo poskytnúť aj sebadôveru a sebaistotu, čo by mohlo umožniť jednotlivcom zaujať aktívnejšiu a rozhodnejšiu úlohu pri poskytovaní pomoci. Získané analytické a kritické myslenie by mohlo pomôcť v hodnotení situácie a rozhodovaní o vhodnej reakcii. Napriek týmto predpokladom je však dôležité si uvedomiť, že vzdelanie samo osebe nie je jediným ukazovateľom ochoty poskytnúť pomoc. Ľudské reakcie sú komplexné a ovplyvňuje ich mnoho faktorov vrátane kultúrnych, sociálnych a osobných skúseností. Existujú

Ľudia s nižším vzdelaním, ktorí majú veľké srdce a sú pripravení pomáhať iným bez ohľadu na ich pôvod alebo vzdelanie. Celkovo by sme vo všeobecnosti nemali generalizovať že vysokoškolsky vzdelaní ľudia automaticky poskytnú viac pomoc pri napadnutí cudzinca na ulici. V konečnom dôsledku to závisí od individuálnych hodnôt, osobných vlastností a výchovy každého jednotlivca.

Záver

Encyklika *Fratelli tutti*, vydaná pápežom Františkom v roku 2020, sa zaoberá rôznymi aspektmi migrácie a zdôrazňuje dôležitosť ľudskej dôstojnosti, solidarity a vytvorenia spoločnosti založenej na bratskom vzťahu medzi všetkými ľuďmi, bez ohľadu na ich etnický pôvod, náboženstvo alebo sociálny status. V súvislosti s migráciou encyklika podčiarkuje, že migranti sú súčasťou nášho spoločenstva a že je potrebné prekonať hranice, ktoré nás delia. Pápež zdôrazňuje zložitosť migrácie a potrebu múdreho a dobre premysleného prístupu. Encyklika nás nabáda k uznaniu potreby ochrany a podpory migrantov, ktorí hľadajú lepší život pre seba a svoje rodiny. Taktiež upozorňuje na riziká a ťažkosti, ktorým migranti čelia počas svojej cesty a pri integrácii do nového prostredia. Pápež František vyzýva politických lídrov, aby sa angažovali v tvorbe spravodlivejších a humanitárnejších migračných politík, ktoré rešpektujú ľudské práva a chránia zraniteľných jednotlivcov. Taktiež vyzýva kultúrne a náboženské spoločenstvá, aby sa starali o blaho migrantov a poskytovali im materiálnu, emocionálnu a duchovnú podporu. V závere encykliky sa zdôrazňuje dôležitosť starostlivosti a solidarity voči celému ľudstvu a to by si mal uvedomiť každý jeden človek nakoľko nikdy nevieme, kto sa ocitne v podobnej situácii. Výsledky výskumnej štúdie z hľadiska diverzity názorov verejnej populácie sú alarmujúce a preto je potrebné sa stále venovať tejto aktuálnej téme.

Referencie

ABRAHÁM, M. 1991. Demografia. 1 vyd. Bratislava: Rektorát Vysokej školy ekonomickej v Bratislave, 1991. 165 s. ISBN 80-225-0263-4.

BOLEČEKOVÁ, M. 2010. Perspektívy migračnej politiky Európskej únie. In: Migrácia, príležitosť, výzva a hrozba : zborník príspevkov z konferencií a seminárov Národného konventu o Európskej únii. Bratislava: Úrad vlády Slovenskej republiky. 2010. ISBN 978-80-8106-020-5.

BRNULA, P. - SLOBODOVÁ, L. 2013. Základy sociálnej práce so žiadateľmi o azyl a azylantmi. 2 vyd. Bratislava: IRIS. 2013. 83 s. ISBN 978-80-89238-78-1.

DIVINSKÝ, B. 2005. Zahraničná migrácia v Slovenskej republike - stav, trendy, spoločenské súvislosti. Bratislava : Friedrich Ebert Stiftung. 2005. 215 s. ISBN 80-89149-04-9.

JOPPKE, C. 2007. Beyond National Models: Civic Integration Policies for Immigrants in Western Europe. West European Politics, Vol. 30, No. 1

JURAŠEK, M. 2017. Príčiny migrácie a jej dôsledky na našu spoločnosť. In Výzvy 21. storočia: migrácia a ľudská dôstojnosť. 1 vyd. Banská Bystrica: Asociácia pre sociálny rozvoj a podporu. 389 s. ISBN 978-80-972352-2-2-2-2.

JURČOVÁ, D. 2005. Slovník demografických pojmov. Bratislava : Infostat. 2005. 71 s. ISBN 80-85659-40-9.

KRIGLEROVÁ, E. - VYLITOVÁ, R. 2007. Migranti. Bratislava: Nadácia Milana Šimečku. 2007. 217 s. ISBN 80-89008-21-6.

POPPER, M. - BIANCHI, G. - LUKŠÍK, I. a kol. 2006. Potreby migrantov na Slovensku. Bratislava: SAV. 2006. 140 s. ISBN 80-224-0927-8.

RIEVAJOVA, E., PONGRÁCZ, E., KLIMKO R. 2016. Trh práce a politika zamestnanosti. Bratislava: Ekonóm. 2016. 2 vyd. 262 s. ISBN 978-80-225-43456-9.

STOROŠKA, M. 2009. Migrácia a sociálna práca. Prešov : VSMP ISM Slovakia Prešov. 2009. 120 s. ISBN 978-80-89372-10-2.

VAŠEČKA, M. 2009. Postoje verejnosti k cudzincom a zahraničnej migrácii v Slovenskej republike. Bratislava: IOM Medzinárodná organizácia pre migráciu. 2009. 139 s. ISBN 978-80-970307-0-4.

WORLD MIGRATION. 2003. General section an overview of international migration. [online]. Dostupné na internete: https://publications.iom.int/system/files/pdf/wmr_2003_1.pdf

Kontaktné údaje

Dr. h. c. mult. univ. prof. JUDr. PhDr. PaedDr. ThLic. György Pál Pápay, PhD., MBA, LL.M.

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety

Detašované pracovisko bl. Ladislava Batthyány – Strattmanna

Gaštanový rad 4542/1B

929 01 Dunajská Streda

PhDr. Erik Javorský, PhD., MBA, LL.M

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety

Detašované pracovisko bl. Ladislava Batthyány – Strattmanna

Gaštanový rad 4542/1B

929 01 Dunajská Streda